

Ehkäisevän päihdetyön toimielin (EPT)

Aika 28.11.2019, klo 8-10

Paikka Steniuksen kokoushuone 3 krs.

Osallistujat (x=läsnä)

X	Satu Helin	sosiaali- ja terveystoimiala, pj.
X	Sanna Kenttälä	kehittämispalvelut, siht.
	Marjo Jasu	nuorisopalvelut
X	Leena Koivisto	varajäsen nuorisopalvelut
X	Kimmo Kouru	liikuntapalvelut
X	Tiina Laitala	ympäristöterveydenhuolto
X	Kristiina Kuusio	konsernipalvelut
	Mari Smedberg	Lounais-Suomen poliisilaitos
X	Arja Kumpulainen	vanhuspalvelut
	Päivi Kovanen	varajäsen vanhuspalvelut
X	Anna Kuromaa	perhekeskus
	Pauliina Parpo	päihdekliniikka
X	Tuija Eskelinen	Rauman kriisikeskus
X	Jenni Pohjonen	Rauman seurakunta
X	Elisa Lehtinen	työterveyshuolto
	Marja Lehtimäki	terveyspalvelut
X	Jari Haarala	Rauman Yrittäjät ry

Asiat:

1. Edellisen muistion [1.10.2019](#) läpikäyminen

Linjaus:

Todettiin, että ideoita Sotessa ensi vuonna painatettaviin koskettaviin julisteisiin (myös sähköisessä muodossa) ei ole vielä toimielimen sihteerille tullut. Toimielimen jäseniä pyydettiin miettimään asiaa ja laittamaan ideoita sihteerille. Kokouksessa pidettiin hyvänä mm. suusta otettua kuvaa, missä näkyy nuuskan aiheuttamat vauriot ikenissä. Ideoitiin myös iskevää lausetta: jos tavoitteesi tämä (suusta otettu kuva) kannattaa nuuskata.

Ehkäisevän päihdetyön toimielimessä sovittiin, että sihteeri pyytää projektisuunnittelijaa Selvin päin Satakunnassa hankkeesta kertomaan Pakka-toimintamallista seuraavaan toimielimeen kokoukseen. Paikalle pyydetään myös Rauman yrittäjät ry:stä Sari Pettersson.

Ehkäisevän päihdetyön vuosikelloa päivitetään Satakunnan yhdysverkostossa. Päivityksen jälkeen muokataan vuosikelloon Rauman asiat. Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin.

2. Ehkäisevän päihdetyön viikon 4-10.11.2019 teemana: kannabis arviointi

Linjaus:

Ehkäisevän päihdetyön viikolla julkaistiin Länsi-Suomessa lehtijuttu: Päihteiden käytössä näkyvät ääripäät. Toimittajan kanssa on sovittu, että Länsi-Suomessa julkaistaan tänä vuonna vielä kaksi ehkäisevään päihdetyöhön liittyvää juttua. EPT:n sihteeri ottaa toimittajaan yhteyttä ja tarkistaa juttujen tarkemman julkaisuajankohdan.

Koululaisten vanhemmille on lähetetty Wilman kautta tiedote: Ota päihteet puheeksi- Varhainen puuttuminen päihteiden käyttöön estää nuoria ajautumasta riippuvuuteen. Kyseinen tiedote tallennetaan [Rauman kaupungin nettisivuille](#).

Ehyt ry:stä tilattuja kannabispelikortteja ei postilakon vuoksi saatu täyttä tilattua määrää Raumalle ajoissa, mutta kortteja hyödynnetään puheeksi oton välineenä sitten kun ne saapuvat perille. Sumeeta logiikkaa julistetta levitettiin ympäri Raumaa. EPT:ssä juliste todettiin hyväksi ja sitä voidaan edelleen hyödyntää.

3. Tupakkainterventio

Ehkäisevän päihdetyön toimielin tutustuu ja keskustelee Rauman mallista/käytänteistä

Linjaus:

Rauman sosiaali ja terveystoimialan tupakkainterventiomalli todettiin toimivaksi eli vastaanotolla otetaan puheeksi käyttäkö potilas/asiakas tupakkatuotteita? EPT:ssä mietittiin, miten pystytään vaikuttamaan kaikkiin raumalaisiin, jotka tupakoivat. Todettiin että, tupakoinnista on tehty tänä päivänä käytännössä vaikeampaa, joten moni henkilö haluaa eroon tupakoinnista. Näille henkilöille, jotka haluavat lopettaa tupakoinnin päätettiin lisätä Rauman kaupungin nettisivuille [28 päivää ilman](#) linkki (Savuton Suomi 2030). Lisäksi mietittiin, miten koulujen kanssa voidaan tehdä yhteistyötä tupakoinnin vähentämiseksi. Anna Kuromaa ottaa WinNovaan opiskelijapalvelupäällikkö Fia Heinoon yhteyttä asian eteenpäin viemiseksi.

4. Rauman Ankkuri

Ehkäisevän päihdetyön toimielin keskustelee Rauman Ankkurin tilastosta 1.1.-31.10.2019

Linjaus:

Asiakkaita Ankkuriin ohjautuu poliisin ja lastensuojeluilmoitusten kautta. Lasten ja nuorten lisäksi ankkuritoiminnassa tavataan aina lapsen huoltajat. Tilastosta ilmenee, että heinäkuussa on runsaasti lapsen päihteiden käyttöä tai epäilyä siitä. Toimielin mietti, minkälaisilla käytännön toimenpiteillä asiaan pystyttäisiin vaikuttamaan, ettei tilastohuippuja syntyisi. Yhtenä vaihtoehtona mietittiin Islannin mallin jalkautusta Raumalle. Todettiin, että asiaan palataan seuraavassa kokouksessa, johon kutsutaan lastensuojelutyön päällikkö.

5. Päihdetilannekysely

Päihdetilannekyselyllä kerätään ajatuksia Satakunnassa tehtävän päihdetyön kehittämiseksi 4.11.–4.12. 2019. Päihdetilannekyselyllä kartoitetaan asukkaiden näkemyksiä päihteisiin, tupakkaan ja rahapeleihin liittyen sekä mielipiteitä päihdehaittojen vähentämisen keinoista Satakunnassa. Kyselyn avulla selvitetään, millaiset asiat olisivat asukkaiden mielestä tärkeimpiä toiminnan kohteita ja millaisia keinoja pidetään hyvinä. Vastausten perusteella pyritään parantamaan ehkäisevän päihdetyön suunnittelua kunnassa. Tiedon keruusta vastaa asuinkunta ja käsittelystä Selvin päin Satakunnassa -hanke. Kyselyyn voi osallistua osoitteessa

<https://link.webpolsurveys.com/S/480480F3CA554143> tai paperisella vastauslomakkeella.

Vastauslomakkeita on saatavilla Rauman pääkirjastosta, Kodisjoen ja Lapin kirjastoista, Palvelutorilta sekä palvelupiste Pyyrmanista. Yksittäisten vastaajien vastaukset eivät ole tunnistettavissa. Kyselyyn voi osallistua nimettömästi tai jättämällä yhteystietonsa, jolloin vastaaja osallistuu tuotepalkintojen arvontaan. Yhteystietoja ei luovuteta eteenpäin.

Linjaus:

EPT:n toimielimien jäseniä pyydettiin mahdollisuuksiensa mukaan muistuttamaan ihmisiä vastaamaan meneillään olevaan kyselyyn. Sovittiin, että kun päihdetilannekyselyn raportti ensi vuonna valmistuu, käsitellään se EPT:n lisäksi nuorisoparlamentissa. Nuorisopalveluista vs. nuorisotyön koordinaattori vastuutettiin asiaan.

6. Satakunnan ehkäisevän päihdetyön kustannusvaikuttavuus raportti

Ehkäisevän päihdetyön toimielin keskustelee raportista

Linjaus:

Toimielin keskusteli raportista. Todettiin, että Raumalla ei ole Valomerkki-keskustelu mallia käytössä, koska Raumalla on Ankkuri-toimintaa ei kyseistä mallia ole katsottu enää tarpeelliseksi. Omin jaloin varhaisen puuttumisen malli on Raumalla käytössä. Toimielimellä ei ole tiedossa, miten laajasti ja systemaattisesti mallia käytetään, joten sihteeri pyytää ensikokoukseen lastensuojelutyön päällikön ja perhetukikeskuspalvelujen esimiehen sekä vs. nuorisotyön koordinaattori selvittää asiaa nuoristotoimen osalta asiaa ja tuo tiedon kokoukseen.

7. Ehkäisevän päihdetyön kypsyysanalyysi

Selvin päin Satakunnassa hankkeesta on lähetetty kuntiin vastattavaksi Ehkäisevän päihdetyön kypsyysanalyysi. Kyselyn tuloksia käytetään arvioimaan Satakunnan ehkäisevän päihdetyön rakenteita. Ehkäisevän päihdetyön rakenteet ovat yksi tärkeimmistä tavoitteista hankkeessa. Tämä auttaa saamaan kuvan tämän hetkisestä tilanteesta. Tärkeimpänä kunnat itse voivat hyödyntää oman kunnan tuloksia ehkäisevän päihdetyön tekemisessä ja suunnittelussa. Ohjeeksi kyselyyn vastaamiseen tuli tutustua oman kunnan keskeisempään asiakirjaan, joka ohjaa ehkäisevää päihdetyötä. Esimerkiksi hyvinvointikertomukseen, päihde- ja mielenterveysuunnitelmaan, ehkäisevän päihdetyön suunnitelmaan. Mikäli kunnasta löytyy kaksi asiakirjaa, joissa käsitellään ehkäisevää päihdetyötä tutustu molempiin ja tarkastelu onko asiat kirjattu yhdenmukaisesti.

Anna Kuromaa, Kristiina Kuusio, Pauliina Parpo ja Sanna Kenttälä ovat vastanneet analyysiin. Vastaukset käsitellään tämän vuoden lopulla. Analyysiin oli haasteellista vastata, koska kysymykset koskettivat samalla kertaa monta asiaa.

Linjaus:

Päihdetyön kypsyysanalyysin raportin valmistuttua keskustellaan siitä EPT:ssä ja mietitään tavoitteiden asettamisesta toimielimessä.

8. Muut asiat

Kirje anniskelutoimijoille

Selvin päin Satakunnassa hankkeessa on tehty kirje anniskelutoimijoille liittyen huoleen alaikäisten ravintoloissa käymiseen väärennetyillä papereilla. Kirjeessä on myös maininta tulevasta koulutuksesta 30.1.2020 klo 12-16 Porissa.

Linjaus:

EPT:ssä todettiin, että kaikki toimijat eivät tiedä, mitä tarkoitetaan Pakka-toiminnalla ja tarjontatyöryhmällä. Sihteerin pyytää kirjeen laatijalta selventämään em. asiat kirjeeseen ja selvittää onko tulevasta koulutuksesta mahdollista saada etäyhteyttä Raumalle. Tämän jälkeen sihteerin ottaa sähköpostitse yhteyden Rauman yrittäjien puheenjohtaja Sari Petterssoniin ja pyytää häntä toimittamaan kirjeen anniskelutoimittajille.

Lehtijuttu Helsingin sanomissa 25.11.2019, [Hävisikö Suomi taistelun nuuskaa vastaan](#)

Toimielimen puheenjohtaja kertoi lehtijutusta toimielimen jäsenille, jonka mukaan STM:n tupakkatyöryhmä teki viimevuonna kaksi nuuskan käyttöä suitsimaan pyrkivää ehdotusta. Ensimmäinen ehdotus liittyy urheilujärjestöihin. Työryhmä ehdotti sanktioita seurojen ruotuun saamiseksi: seuran pitää sitoutua tupakanvastaiseen työhön, muuten se voi menettää avustuksensa. Toinen ehdotus liittyy nuuskan maahan tuontiin. Ehdotuksen mukaan matkustaja saisi tuoda maahan kilon sijaan vain 100g nuuskaa.

Linjaus:

Toimielimessä keskusteltiin lehtijutusta ja sovittiin, että sihteerin ehdottaa Satakunnan yhdyshenkilöverkoston tapaamisessa Ehyt ry:n edustajalle, että voisiko Ehyt painattaa koskettavaa viestiä (esim. nuuskan aiheuttamista haitoista suussa), jota jaettaisiin ruotsinlaivoilla matkustaville henkilöille.

9. Seuraava kokous on 12.3.2020 klo 8-10, Steniuksen kokoushuone 3 krs.

Ehkäisevän päihdetyön toimielimen jäsenet kutsutaan to 28.5.2020 klo 8-12 soten ja sivistyksen rajapinnoilta yhdyspintoihin seminaariin